

Avgiftskommitténs rapport

Beslutsunderlag till LOs 27e ordinarie kongress 2012

© Landsorganisationen i Sverige 2012

Grafisk form: LO

Original: MacGunnar – Information & Media

Tryck: LO-Tryckeriet, Stockholm 2012

ISBN 978-91-566-2790-3

LO 12.03 1 000

Avgiftskommitténs rapport

Avgiftskommitténs sammansättning och uppdrag

LOs finanskommitté har i uppdrag att årligen göra en bedömning av utvecklingen av den genomsnittliga förbundsavgiften och årligen redovisa ett förslag på LO-avgiftens storlek till LOs representantskap. Inför kongressen 2012 har LOs finanskommitté haft till uppgift att föreslå en förändring i indelningen i avgiftsklasser och att utvärdera frågan om förbundens avgift till LO under den kommande kongressperioden.

Kommittén har bestått av:

- Kjell Ahlberg LO, ordförande
- Sten-Ove Niklasson, Transportarbetarförbundet
- Niklas Rengen, Byggnadsarbetareförbundet
- Ulf Andersson, IF Metall
- Anders Bergström, Kommunalarbetareförbundet
- Yvonne Cederberg, Handelsanställdas förbund
- Jan-Olov Sundqvist, SEKO

Ekonomiskt läge

LOs ekonomi har under den gångna kongressperioden påverkats av turbulensen på de finansiella marknaderna och genomförda förändringar i verksamheten. Förbundens medlemmar har minskat i antal vilket har påverkat förbundens avgifter till LO. Detta har, i viss mån, kompenseras av den förändring i förbundens avgift till LO som kongressen beslutade om 2008.

Aktiemarknaden har präglats av stor turbulens och oro, kopplat framförallt till banksektorn. Under 2009 och 2010 återhämtade sig aktiemarknaderna för att ånyo falla 2011. Då relaterat till den finansiella situationen i Europa. Räntorna har, under hela kongressperioden, legat på låga nivåer.

Detta har medfört stora svängningar i LOs finansiella resultat under kongressperioden.

LO-avgiftens utveckling

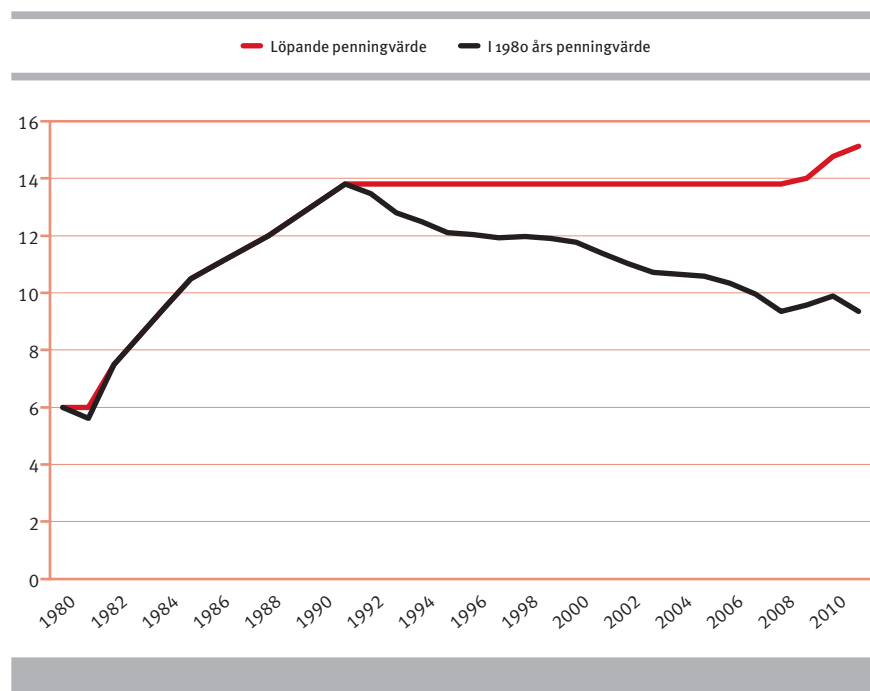
Tabell 1 Medlemsintäkter (mkr)

År	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Utfall	280	275	267	264	259	255	244	229	225	231	234*

* Budgeterat.

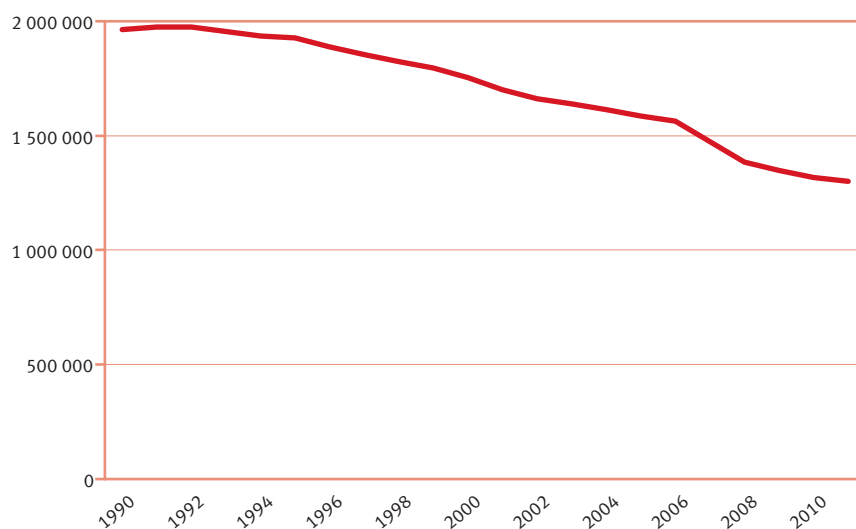
Förbundens avgift till LO har sedan 1995 minskat i reala belopp. Detta framgår av diagram 1 som redovisar LO-avgiftens utveckling såväl i absoluta tal som i reala termer. Fram till 1990 var avgiften genom index knuten till prisutvecklingen och har fram till 2009 utgått med fasta belopp. LO-kongressen 2008 beslutade att förbundens avgift till LO skulle ha följsamhet med förbundens medlemsavgifter vilket resulterat i en förbättrad ekonomisk situation för LO, trots vikande medlemstal.

Diagram 1 LO-avgiftens utveckling 1980–2011. Kronor per medlem och år

Medlemsutvecklingen

Diagram 2 Medlemsutvecklingen (aktiva medlemmar)

Medlemsantalet har fram till 2007 fortsatt att minska, vilket till stor del kan förklaras med strukturförändringar på arbetsmarknaden och att yngre generationer har lägre anslutning än äldre. Under 2007 minskade medlemsantalet med 120 000 aktiva medlemmar. Det är den största minskningen under perioden efter 1990. De förändringar i avgifterna till arbetslöshetsförsäkringen som infördes 2007 påverkade även medlemsutvecklingen för 2008. Från och med 2009 har antalet medlemmar minskat i en lägre takt.

Tabell 2 Verksamhetsresultat (mkr)

År	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Medlemsavgifter	275	267	263	259	258	244	229	225	231	234
Verksamhetskostnader	365	354	340	324	349	305	333	264	295	300
Beräknat resultat	-90	-86	-77	-65	-97	-61	-104	-39	-64	-66

Tabell 2 beskriver enbart de kansliberoende nettokostnaderna och kan inte jämföras med LOs resultat i årsberättelserna eftersom utgångspunkten är att inkomster från medlemsavgifterna ska motsvara verksamhetskostnaderna. Siffrorna för 2011 är preliminära.

Verksamhetskostnaderna ökade fram till 2002 för att minska från och med 2003. Detta har varit ett led i en medveten besparingsplan och från 2002 till 2007 har besparingar gjorts på den fackliga verksamheten med omkring 60 miljoner kronor. Under samma period minskade intäkterna med 31 miljoner kronor. Medlemstappet 2007 innebar att intäkterna 2008 minskade med ytterligare 15 miljoner kronor. En större omorganisation av LO-kansliets verksamhet genomfördes, vilket medförde väsentliga kostnadsminskningar åren därefter.

I 2010 års verksamhetskostnader ingår kostnader för valet med cirka 20 miljoner kronor och i 2011 års verksamhetskostnader finns särskilda satsningar på opinionsbildning med cirka 20 miljoner kronor.

LOs egna kapital

Kongressen 2008 beslutade att LOs bundna egna kapital ska motsvara det belopp som fanns i räkenskaperna vid utgången av 1999 och värdesäkras genom att, genomsnittligt över kongressperioden, det ska finnas tillgångar vars marknadsvärde minst är lika stort som det bundna egna kapitalet ökat med konsumentprisindex från basår 2000.

Det egna kapitalet ska betraktas som en fond att använda vid konflikt i enlighet med LOs stadgar och ska också kunna tas i anspråk av LOs styrelse för särskilda ändamål av stor vikt för LOs medlemmar.

Nedan redovisas det genomsnittliga marknadsvärdet av LOs tillgångar i relation till det bundna egna kapitalet i miljoner kronor. Detta innebär att kongressens krav på eget kapital är tillgodosett.

	Marknadsvärde	Eget kapital
2008	2 153	1 387
2009	2 218	1 380
2010	2 301	1 396

Avgiftssystem

Nuvarande avgiftssystem består av tre avgiftsklasser, där förbunden har hänförs till de olika klasserna beroende på sitt relativa löneläge. Avgiften i klass 1 har varit 5 procent högre än avgiften i klass 2 och i klass 3 har avgiften varit 5 procent lägre än i klass 2. LOs finanskommitté har diskuterat frågan om indelning i avgiftsklasser och funnit att underlaget för den tidigare indelningen inte längre finns tillgängligt. Det fanns dock skäl att ändra på indelningen då både förbundsstruktur och det relativa löneläget förändrats. Kommittén har därför tagit fram ett underlag för indelning i avgiftsklasser. Underlaget bygger på det relativa löneläget mellan förbunden med kompensation för deltidsarbete. Utifrån detta underlag föreslås att kongressen beslutar om nedanstående indelning i avgiftsklasser.

Tabell 3 Indelning av förbunden i avgiftsklasser

Klass 1 (+ 5 procent)	Klass 2	Klass 3 (- 5 procent)
Byggnads	GS	Fastighets
Elektrikerna	Livs	Handels
Pappers	IFMetall	Hotell- o restaurang
Målarna	SEKO	Kommunal
	Transport	Musikerna

Medlemsavgiftens konstruktion med följsamhet mellan förbundens och LOs avgiftsutveckling har tillämpats sedan verksamhetsåret 2009. LOs finanskommitté redovisar årligen förslag till LOs representantskap, om förbundens avgift till LO. Detta har visat sig vara ett robust system som delvis löst problematiken med den negativa reala utvecklingen.

LOs finanskommitté har också haft i uppdrag att utreda möjligheten att ytterligare differentiera förbundens avgifter till LO eller på annat sätt skapa resurser för att solidariskt stödja förbund som organiserar inom verksamhetsområden med många ungdomar och särskilt hög rörlighet. De förbund som har högst omsättning av medlemmar finns redan i den nedre avgiftsklassen och att förändra avgiften får formen av en generell subvention som inte skulle leda till att omsättningen av medlemmar förändras.

Frågan om ett incitament till det avlämnande förbundet, när en medlem lämnar och skrivs in i ett annat förbund, har också utretts, men bedöms vara för komplicerad och administrativt svårhanterad.

Finanskommittén har inte funnit det möjligt att ytterligare differentiera förbundens avgift till LO och på så sätt uppnå en lösning som löser problemet med hög medlemsomsättning.

Sammanfattning och förslag

Trots att det under den gångna kongressperioden vidtagits åtgärder för att anpassa LOs verksamhet till en ny nivå förväntas underskott i den fackliga verksamheten för den kommande kongressperioden. Denna utveckling kommer att fortsätta under kommande år. Ambitionen för kommitténs arbete har varit att verksamhetskostnaderna ska bestridas med medlemsavgifter.

Dock måste LO fortsättningsvis finansiera delar av verksamheten med kapitalavkastningen. Den ekonomiska situationen kan långsiktigt lösas med ett större antal medlemmar eller genom att verksamheten inom LO fortsätter att anpassas till en nivå som bättre överensstämmer med ambitionen att storleken på verksamheten ska vara i paritet med inkomna medlemsavgifter.

Förslag till beslut

LOs avgiftskommitté föreslår att kongressen beslutar

att kongressen beslutar om ovanstående indelning i avgiftsklasser för perioden 2013–2016.

Utlåtande

Avgiftskommittén beskriver på ett bra sätt utvecklingen av LOs ekonomi. Av rapporten framgår att tidigare problem med förbundens avgift till LO som varit nominellt oförändrad från 1991 till 2008, har fått en godtagbar lösning. Det framgår också att LO har genomfört väsentliga förändringar i verksamheten som minskat kostnaderna för den fackliga verksamheten.

Utmaningar i form av minskat medlemsantal i förbunden kvarstår dock. Det är styrelsens uppfattning att höjd organisationsgrad och rekrytering av medlemmar, är en prioriterad fråga för att vidmakthålla och utveckla den fackliga verksamhetens betydelse. Fler medlemmar påverkar även förbundens och LOs ekonomi positivt. Under kongressperioden har förbunden och LO genomfört stora satsningar för att värva nya medlemmar till LO-förbunden och medlemsantalet visar en positiv trend i slutet av 2011.

Kostnaderna för den fackliga verksamheten speglar styrelsens ambitionsnivå och behovet av facklig verksamhet, i tider av politisk osäkerhet, är stort. Den kommande kongressperioden bör dock präglas av återhållsamhet med nya åtaganden och kostnadsmedvetenhet.

Vid LOs kongress 2008 fattades beslut om att kapitalet kan tas i anspråk för att finansiera investeringar och den fackliga verksamheten, när det bundna egna kapitalet värdesäkrats.

Styrelsen gör bedömningen att kostnaderna för den fackliga verksamheten delvis måste täckas med avkastningen från kapitalet, även under nästa kongressperiod.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

att godkänna avgiftskommitténs rapport samt

att fatta beslut angående indelning i avgiftsklasser enligt avgiftskommitténs förslag.

Jag vill jobba!

Jag vill jobba är temat för LOs kongress 2012 som är den 27e i ordningen. Temat är satt mot bakgrund av behovet av fler arbetstillfällen. Kampen för jobben är kanske den mest grundläggande uppgiften för arbetarrörelsen. Arbetslöshet bryter ner individen, gör samhället fattigare och försvårar löntagarnas kamp för bra löner och arbetsvillkor.

De 283 motionerna visar att det finns mycket kvar att göra för LO-förbundens medlemmar. Motionerna behandlar dels frågor om hur vi har det på jobbet och tar upp arbetsmiljön, arbetstider och inflytande. Men de handlar också om vad som händer då man inte har ett jobb och avhandlar frågor om pensionens storlek och de regler som gäller vid sjukdom eller arbetslöshet.

Kongressen ska också behandla rapporten ”Full sysselsättning” som behandlar frågan om arbete åt alla.

Samhället och arbetslivet förändras ständigt men den delen av samhället som ska underlätta människors möjligheter till arbete har inte utvecklats i samma takt och ibland avvecklats. LO-kongressen vill bidra till en ny ambitionsnivå och nya verktyg för att ta Sverige åter till den fulla sysselsättningen. LO vill vara med och forma en framtidens arbetsmarknad – ett hållbart arbetsliv – med trygga, fria och utvecklande arbete. Ett arbetsliv där vi känner trygghet. Så utvecklar vi både människan och samhället.